

GENT IN 1881

7 januari : Ridder J.B. de Ghellinxk d'Elseghem, voorzitter van de Katholieke Vereniging van het arrondissement Gent en voorzitter van de conferentie van de H. Vincentius, is overleden. Hij wordt opgevolgd als voorzitter van de Katholieke Vereniging door Solvijns.

16 januari : In 1881 verschenen te Gent drie nieuwe weekbladen. Half januari verscheen het eerste nummer van La Liberté. Stichter, eigenaar, uitgever, drukker en hoofdredacteur was Lodewijk De Vriese. Het was een liberaal strijdblad. Het werd verkocht aan tien centimes per nummer. Half april verscheen het laatste nummer van het socialistisch weekblad De Volkwil. De week daarop verscheen De Toekomst, orgaan der Belgische Socialistische Arbeiderspartij. Hoofdredacteur was Edward Anseele. Het werd verkocht aan vijf centimes per nummer. Het weekblad verscheen tot in 1889. We denken, dat de inhoud weinig belangstelling kon wekken en het zakencijfer was deficitair.

Half augustus verscheen een derde weekblad : Gazetje voor iedereen. Eigenaar, drukker en uitgever was H. Stepman, die woonde in het Oudburg. Het was een katholiek strijdblad.

24 januari : Een verzoekschrift, waarbij de invoering van het algemeen stemrecht gevraagd wordt, wordt niet aanvaard door de gemeenteraad. Aan de Algemeene Maatschappij voor Telefonie in België wordt de toelating verleend te Gent telefoonlijnen te plaatsen. De oprichting ging dus uit van een privé-initiatief. De telefoondraden werden gespannen boven de huizen en vastgemaakt aan hoge houten palen. Later kwamen metalen palen.

5 maart : Het departement van Openbare Werken heeft beslist een werkhuis voor de herstelling van locomotieven en rollend materiaal der spoorwegen te Gentbrugge op te richten. (het arsenaal)

17 maart : Op een meeting in de Parnassus gehouden heeft een spreker de lof gemaakt van de Nihilisten, die de tsaar van Rusland vermoord hebben. De spreker heeft er aan toegevoegd, dat koning Leopold II hetzelfde lot zal ondergaan. Op 19 maart lezen we in de Gazette van Gent : "De heer E. Anseele, letterzetter, schrijft ons dat hij de persoon is van wie men zegt dat tegen hem vervolging zou moeten ingespannen worden om in een meeting in Parnassus gehouden uitgeroepen te hebben, dat koning Leopold hetzelfde lot zal ondergaan als de tsaar van Rusland.

23 maart : De halfvastenmarkt werd druk bezocht door talrijke Duitse, Franse en Engelse kooplieden. Er stonden te koop : 1259 paarden aan een middenprijs van 1700 fr., 221 veulens aan 700 fr. middenprijs, 20

ezels aan gemiddeld 150 fr. Er waren nog 375 wagens en rijtuigen te koop. De heer Jan Rooman, burgemeester te Drongen sedert 2 januari 1831, dus sedert ruim vijftig jaar, is te Drongen overleden.

26 maart : De heer Dierman -Seth, gemeenteraadslid en voorzitter van de Zonder Naam gedurende 23 jaar, is overleden. Hij werd geboren te Gent in 1818. De heer Karel Verbessem zal Dierman-Seth opvolgen als voorzitter van de Zonder Naam.

29 maart : De gemeenteraad keurt de aanleg goed van een straat in de Heirnis, de Eendrachtstraat. Op het plan kan men zien, dat in 1881 de Heirnis nog weideland was met talrijke beken.

12 april : De heer Rodenbach heeft verleden week in de Kunst- en Letterkring enkele van zijn dichtstukken voorgelezen.

18 april : De gemeenteraad keurt de afbraak goed van de wijk Batavia om plaats te maken voor de nieuwe gebouwen van de universiteit.

24 april : Te Gent overleed Désiré Levison, gemeenteraadslid, oud schepen, voorzitter Kamer van Koophandel, ondervoorzitter van de Bank van Vlaanderen. Op de begrafenis werden toespraken gehouden door Dreyfus, groot rabbijn, door Vermandel in naam van de gemeenteraad, door Picaert voor de Handelskamer en door Prayon-De Pauw voor het consulaire korps.

De wijk Batavia had een oppervlakte van 15 100 M2 en telde 463 woningen.

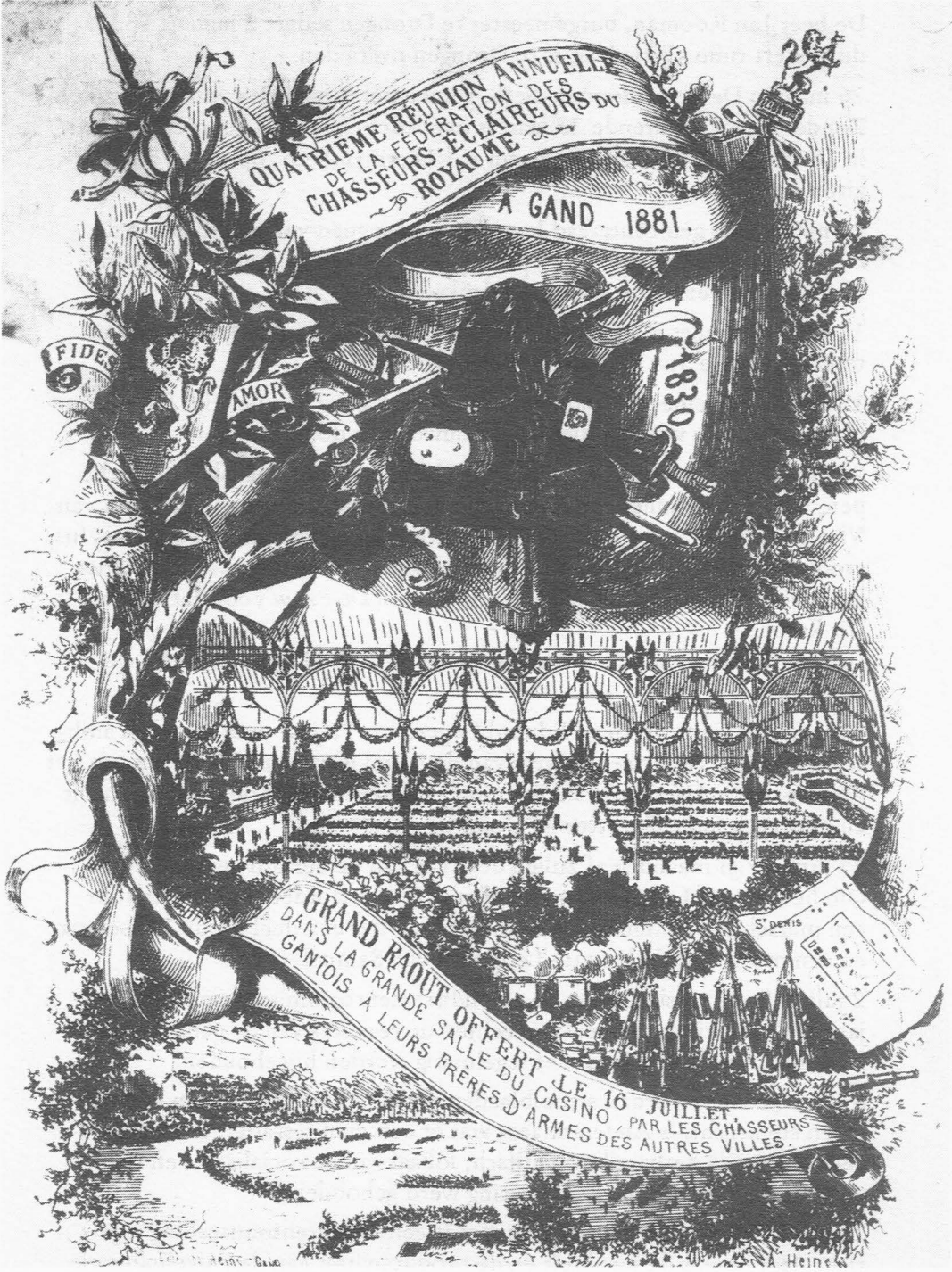
24 mei : Te Gent overleed Eduard Degerickx, 75 jaar oud, stedelijk ambtenaar. Hij was een der stichters van de "Taal is gans het Volk" en van het Willemsfonds. Hij schreef artikels in het Belgisch Museum, De Eendracht en bijdragen in de Gazette van Gent.

17 juni : Van maandag af zullen de aria's van de beiaard veranderen. Om het uur zal Le beau Danube bleu gespeeld worden, om het halfuur een marsch uit Tannhauser en om het kwartier een deel uit de Freischutz en een motief uit de kantate Leopold I van Samuel.

2 juli : Uit de verslagen van de arrondissementcommissarissen voor het jaar 1880 blijkt, dat in veel gemeenten de registers van de geboorten, huwelijken en overlijdens niet regelmatig worden bijgehouden.

6 juli : Te Gent worden strooiblaadjes verspreid ten gunste van het algemeen stemrecht. 's Anderendaags was er een manifestatie : een optocht vertrok van de herberg Den Duitsch, lokaal van de socialisten, en trok naar de Parnassus, waar een meeting werd gehouden.

10 juli : Op het Sint-Pietersplein wordt een zuiveltentoonstelling ingericht. Het doel is de kwaliteit en de productiviteit van de zuivelindustrie

te verbeteren.

17 juli : De telefoon werkt reeds te Gent. Gisteren is ons redactie bureau (Gazette van Gent) in betrekking gesteld met het hoofdbureau van de telefoondienst en met de huizen, die een telefoontoestel hebben laten plaatsen.

22 juli : Stad Gent. Aanbesteding der werken tot afbraak van de Watermolen, Brabantdam.

Gisteren ter gelegenheid van de vijftigste verjaring van de inhuldiging van koning Leopold I was er een feest in de kazerne van het fort. Geheel de dag was er muziek te horen en voor de soldaten werden allerlei spelen ingericht. Elke soldaat kreeg drie pinten bier en een extra maal van worstjes met bloemkool.

27 juli : De nieuwe bank, die te Gent zal opgericht worden, heeft voor 170 000 fr. het huis van de heer Verbeke, koopman, Kouter 3 gekocht om er haar zetel te vestigen. (Bank van Gent)

24 augustus : De oude O.L. Vrouwenbroederskerk in de Lange Steenstraat werd door de stad aangekocht voor een museum voor oudheidkunde. Men verzekert, dat er bevel werd gegeven om de werken aan het station buiten de Kortrijkse Poort onmiddellijk te beginnen.

4 september : De socialisten houden weer een optocht door de stad gevolgd door een meeting in de zaal Parnassus. De Journal de Gand schreef in verband hiermede over Anseele : "Encore très jeune il est doué d'une voix pleine et sonore; la force du tribun perce à travers l'incorrection de son langage". Het onderwerp van de meeting was een protest tegen het koninkdom, tegen de aristocratie en tegen de burgerij.

5 september : Ter gelegenheid van de inhuldiging van het Houtdok brengt de koning een bezoek aan Gent. Er waren 200 buitengewone treinen naar Gent. Een optocht, waarin 230 maatschappijen opstapten, trok van het station naar het Houtdok. Op de plechtigheid waren de ministers Rolin-Jaquemijns, Bara en Saintelette aanwezig. 's Avonds was er een banket in de opera.

6 september : In afwachting van de oprichting van het ontworpen station van Gent-Sint-Pieters zal er aan de bareel op de Kortrijkse steenweg een halte voor reizigers worden ingericht.

Oct. Bruneel en E. Braun publiceren het boek "Le canal de Terneuzen - Gand et ses installations maritimes".

13 september : Men klaagt er over, dat de telefoondienst maar alleen in het centrum werkt. De oorzaak ligt in het feit, dat het plaatsen van de telefoondraden moeilijk en kostelijk is.

6 oktober : Te Gent overleed Hippoliet Metdepenningen. Op de begra-

fenis werden toespraken gehouden door Gilquin voor de balie, d'Elhougne voor de liberale partij, schepen Vermandel voor het gemeentebestuur, De Vylder voor Le Septentrion en Verbaere voor La Concorde. (Teksten : zie Journal de Gand II.10.1881)

Hippoliet Metdepenningen, geboren te Gent in 1799, behaalde in 1818 het diploma van doctor in de rechten aan de pas opgerichte Gentse universiteit. In 1830 werd hij de leider van de orangisten. Hij zetelde in de gemeenteraad van 1830 tot 1848; in 1850 werd hij advocaat van de stad Gent. In 1858 werd hij voorzitter van La Concorde. H. Metdepenningen was ook gedurende vijftig jaar Voorzittend Meester van de Gentse loge Le Septentrion, zeker een uniek feit in de Belgische geschiedenis.

La Flandre Libérale schreef : "Metdepenningen n'a pas été seulement le porte-parole, il a été le chef, l'âme et la tête du parti libéral depuis plus d'un demi siècle. Il avait vu dans l'orangisme la cause de la liberté et s'y était passionnément attaché. Metdepenningen a été l'inspirateur du parti libéral à Gand; c'est lui qui l'a organisé, qui l'a conduit à la victoire".

In 1886 werd zijn standbeeld voor het gerechtshof, werk van beeldhouwer J. Dillens, onthuld. De Metdepenningenstraat werd in 1889 aangelegd.

25 oktober : Die dag werden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Er waren twee lijsten : een liberale lijst en een onvolledige katholieke lijst. Er was zelfs nog een derde lijst van de eigenaars, maar deze lijst behaalde slechts 212 stemmen. De katholieken maakten natuurlijk geen kans. Waarom dan een lijst indienen ? In 1882 worden parlamentsverkiezingen gehouden en weer zal de uitslag van het kiesarrondissement Gent beslissend zijn voor het behoud of de val van het liberaal ministerie Frère-Orban - Van Humbeeck. Voor de katholieke partij is de verkiezing in 1881 dus een soort van voorbereiding en wapenschouw voor de komende parlamentsverkiezingen.

Liberalen

Ie reeks : Callier Alb. (herkozen)		3 591 stemmen
Colson H.	“	3 591
De Bast Cam.	“	3 609
De Nobeled Ed.	“	3 977
De Vigne Jules	“	3 635
Dumoulin N.	“	3 586
Hulin J.	“	3 585
Auger Vincent		3 626
Brasseur		3 612
Bruneel Oct.		3 602
Dauge J.		3 600
Kerfijzer J.		3 648
Lutens Arm.		3 589

Villers J.	3 598
Voituron Paul	3 928
2e reeks : Cambier Félix	3 556
Deneffe Victor	3 568
Guequier-Dutry	3 554
Montigny L.	3 555
Van Halteren Ed.	3 596

De eerste reeks werd verkozen voor zes jaar; de tweede reeks vervangt gemeenteraadsleden, die overleden zijn of hun ontslag hebben ingediend. We stellen vast, dat Voituron opnieuw deel uitmaakt van de liberale partij.

Katholieken

Begerem-Drubbel	2 052 stemmen
Cooreman G.	2 048
De Smet-De Nayer F.	2 072
Fiévé-Renier	2 054
Lammens Jules	2 027

De liberalen behaalden 63,6 % van de uitgebrachte stemmen, de katholieken behaalden 36,3 %.

We stellen vast, dat Voituron en De Nobele een driehonderd stemmen meer behalen dan de overige liberale kandidaten. Deze stemmen kwamen van katholieke kiezers. Le Bien Public is er niet erg mee ingenomen en schrijft : “Beaucoup de catholiques ont donné hier leurs voix à M. De Nobele et Voituron; ça a été une faute au point de vue politique comme au point de vue administratif”. Overigens is Le Bien Public wel tevreden over de uitslag, gezien het stemmenverschil thans geringer is dan bij de verkiezingen van 1872, het laatste jaar, dat twee lijsten tegenover elkaar stonden. Verder schrijft Le Bien Public : “Le bon sens a succombé sous le poids des préjugés sectaires. L'intérêt du libéralisme a prévalu sur les intérêts évidents de la commune. Depuis 1872 nous n'avons pas lutté à Gand sur le terrain communal. Nous ne nous sommes d'ailleurs jamais fait illusion sur la difficulté d'entamer par les seuls armes de la discussion un corps électoral où figurent seize cent cabaretiers et huit ou neuf cent employés et fournisseurs dépendant de l'hôtel de ville”.

Op 30 oktober schreef La Liberté : “Les électeurs gantois ont repoussé avec une rare énergie les tentatives des cléricaux; ils ont solennellement affirmé leur volonté de rester fidèles à l'opinion libérale”.

31 oktober : De heer d'Elhoungne werd verkozen als voorzitter van La Concorde als opvolger van Metdepenningen.

28 november : Burgemeester Ch. de Kerchove dient zijn ontslag in we-

gens gezondheidsredenen. Hij was burgemeester sedert 1858..

2 december : Vele straten van de stad liggen tegenwoordig schandelijk vuil. In de Kortrijksestraat ligt de modder een voet hoog in de grep. In het midden van de straat is het niet gaandelijk. Dat roept dringend naar de bezem.

17 december : De bewoners van Batavia hebben bericht ontvangen, dat de huisjes zullen afgebroken worden.

We hebben gezien, dat in 1874 de Vrije Bakkers als samenwerkende vereniging werden opgericht. De Vrije Bakkers wensten zich echter niet aan te sluiten aan een partij. E. Anseele wenste een sterke socialistische partij op te richten. Samen met andere partijgenoten stichtte hij de samenwerkende vereniging Vooruit met als lokaal een herberg Zachëus in de Sint Gillistraat (thans Meester Gillisstraat), een straatje tussen de Sleepstraat en de Kartuizerlaan. (zie Het Leven van Edward Anseele door Paul Kenis blz. 123 : volgens dit werk werd Vooruit gesticht op 21 november 1880; zie ook De Geschiedenis van Vooruit door Paul De Witte blz. 109). De leden van Vooruit waren automatisch lid van de socialistische partij.

Over 1881 is weinig te vertellen. In Rusland werd tsaar Alexander II vermoord. In 1881 stierven Thomas Carlyle, Dostojewski de schrijver van De Idioot en De Gebroeders Karamazof en de komponist Moussorgski. Pablo Picasso werd geboren.

M. STEELS

RECHTZETTING

Met aandachtige lezers zoals de onze kan men zich weinig "fantaisietjes" permitteren. Van zodra wij een beetje buiten de schreef lopen worden wij prompt – en terecht – op de vingers getikt.

Ons november-nummer was nog maar pas verstuurd toen er reeds reacties binnenkwamen op de illustraties van het artikel "Expo '13 Redivivus". Velen hadden onmiddellijk bemerkt dat op Afb. 2 ons Graafkasteel toch wel zonderlinge vormen aangenomen had en dat anderzijds op Afb. 5 de St-Lievenspoort merkwaardige analogieën vertoonden met het Gravensteen.

De 2 onderschriften werden inderdaad verwisseld.

Willen dezen die het nog niet gedaan mochten hebben, zelf deze correctie aanbrenge ? Met onze excuses.
